

PROBLEMATIKA INTERVENČÍ V OBLASTI FONOLOGICKÝCH SCHOPNOSTÍ

FHS UK 2015

Předložená práce se podrobněji zabývá vztahem jazykových dovedností a vývojem počáteční gramotnosti. Hlavním zájmem je pak možný potenciál intervencí v oblasti fonologických dovedností, které mohou následně usnadnit proces vývoje počátečního čtení, a jednak mohou přispět k prevenci obtíží v raných stádiích osvojování gramotnosti. Autorka si také klade za cíl na základě prostudování současných, převážně zahraničních, zdrojů navrhnout pilotní výzkum, prostřednictvím kterého by se demonstrovala užitečnost intervencí v oblasti fonologických dovedností i v českém prostředí. Práce tohoto druhu jsou v tuzemském prostředí velmi žádané, proto volbu tématu oceňuji.

Práce je členěna přehledně do několika oddílů. V úvodní kapitole je představen pojmový aparát. Je třeba zmínit, že si s tímto náročným úkolem autorka poradila velmi dobře, kapitola je napsána srozumitelně a zároveň precizně, má logickou strukturu a čtenář se v textu může snadno zorientovat. V následující kapitole je – opět kvalitně – popsán vztah fonologických a čtenářských dovedností. Prediktivní hodnota fonologických dovedností je demonstrována prostřednictvím řady studií, které autorka v této kapitole představuje. Kapitola č. 4 shrnuje poznatky z předchozích kapitol a ty plynule ústí v argumentaci podporující potřebnost intervencí. K této kapitole mám následující poznámky: na s. 18 autorka popisuje souvislost úrovně fonologických dovedností a socioekonomického statusu – na jakém základě stojí tento předpoklad? Dále (poznámka spíše „kosmetická“), v kap. 4.1.1 představuje způsoby, jimiž je možné zjišťovat úroveň fonologických schopností. Není na první pohled zcela zřejmé, že se jedná o způsoby, které se v tuzemském prostředí neužívají, naopak BTFS je představena velmi stručně. Nicméně – je zřejmé, že autorka dokáže o intervenci uvažovat komplexně, že dokáže dobře zdůvodňovat její jednotlivé kroky a aspekty.

Ve výše uvedených kapitolách autorka bezpochyby prokázala schopnost analytické práce s prameny, které jsou relevantní vzhledem k tématu. Nutno zmínit, že čerpala převážně ze zahraničních zdrojů, což vnímám jako plus, na druhou stranu jsou tím poněkud opomíjeny zdroje domácí.

Kapitolu č. 5 /návrh intervence/ hodnotím jako nejslabší článek celé práce. Svou stručností a nižší propracovaností kontrastuje s předchozími oddíly. V úvodu této kapitoly jsou opět uvedeny poznatky, se kterými se čtenář potkal opakovaně v předchozím textu. Co jsem v této kapitole postrádala, je odůvodnění celého záměru – jsou/nejsou snad výsledky intervencí dle metodiky Mikulajové a Dostálové průkazné? V čem může být tato intervence jiná? Co nového může přinést? Je dobře, že si autorka uvědomuje možné limity svého návrhu, otázkou je, jak by si s nimi v realu poradila (např. pokud by onemocnělo více dětí z jedné skupiny a tudíž byly ze studie vyloučeny apod.). Etika (vzhledem k faktu, že by se pracovalo s dětmi) by si také zasloužila hlubší rozpracování.

Práci také příliš neprospívá množství překlepů.

Předloženou práci navzdory připomínkám doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

